

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli käsitöö õppekavarühma hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2022

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Üldosa	5
3. Käsitöö õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	11
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	11
Analüüs	11
Järeldused	14
3.2 Õppimine ja õpetamine	15
Analüüs	15
Järeldused	19
3.3 Õpetajad	20
Analüüs	20
Järeldused	22
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused käsitöö õppekavarühma osas	23

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväarsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. Komisjoni liikmed on kinnitanud allkirjaga neile hindamise käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsena hoidmise kohustust ja huvide konflikti puudumist. EKKA büroo on kooskõlastanud hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. Kool kinnitas, et neil ei ole vastuväiteid hindamiskomisjoni liikmete osas.

EKKA juhataja korraldusega moodustati **hindamiskomisjon koosseisus:**

Astra Mõistlik	Kuressaare Ametikooli kvaliteedijuht; kuni 2017 Tallinna Tööstushariduskeskuse rõiva- ja kaubandusõppevaldkonna juht; 2015–2017 SA Innove, Eesti poolne ekspert projektis "Transferability of Skills, Competition and Assessment Standards for better recognition of skills within EU", Eesti, Läti ja Norra rätsepatöö kutsestandardite võrdlus, ettepanekud EuroSkills ülesanneteks ja hindamise arendamiseks; kergete rõivaste rätsep, tase 4 kutsestandardi tööühma liige, Eesti Moekunstnike ühenduse liige.
Karin Kalman	alates 2011 EKA keraamika eriala õppejõud; 2011 keraamikaalase ettevõtte Studiokeraamka OÜ omanik ja tegevkeraamik; alates 2016 Viimsi Kunstikooli keraamika õpetaja; 1997-2010 EKA keraamika eriala dotsent; 1993-1997 EKA keraamika eriala õppejõud; Tartu Rahvaülikooli koolitaja; Kuressaare Ametikooli (2017- 2020) praktika juhendaja; Vana-Vigala Tehnika ja Teeninduskool (2019, 2021) erialakursuse juhendaja, praktika juhendaja; osalenud SA Kutsekoda kutsestandardi uuendamise ja ametikoolide keraamika eriala õppekavade välja töötamise ning uuendamise töögrupis
Elo Liiv	Kunstnik, Eesti Kunstiakadeemia, Tartu Kunstikooli ja Tartu Kõrgema Kunstikooli Pallas õppejõud, Eesti Kunstnike Liidu liige, Kujurite ühenduse liige, Seto Käsitöö Kogo asutajaliige, Leisi Valla Rahvakultuuri Seltsi (Leisi VärKS) liige
Katrin Kivisild	komisjoni sekretär, kutseõppe ekspert, Haridus- ja Noorteameti ettevõtlus- ja karjääriõppe programmi „Edu ja Tegu“ programmijuht

Hindamisprotsessi ja külastuse kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKa korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas hindamiskomisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKaga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus 3. märtsil 2022 Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis. Hindamiskomisjon viis läbi kõik ajakavas kokku lepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Hindamiskomisjon tutvus kooli õppekavarühma õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega ning külastas õppetöö/praktilise töö tegevusi.

Lisaks toimusid enne koolikülastust mitmed virtuaalsed vestlused. Hindamiskomisjon vestles virtuaalselt 16.02.2022 Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli nõunike kogu liikmete Olav Kreeni ning Tiina Alaküla-Kuuleriga. 21.02.2022 vestles hindamiskomisjon virtuaalselt käsitöö õppekavarühma praktikaettevõtete esindajatega järgmistest firmadest: OÜ Kangaspuu, Harjumaa Muuseum, Ahjusoe OÜ, An4 Käsitöö OÜ, Asuurkeraamika OÜ. 22.02.2022 viis hindamiskomisjon läbi virtuaalse grupivestluse tekstiilkäsitöö (rahvarõiva valmistaja) 5 tase; tekstiilkäsitöö, esmaõpe tase 4; tekstiilkäsitöö valmistaja, osakutse (käsitöö valmistaja kangakudumise alal) masinkudumine tase 3; keraamika, tase 4 ja klaasipuhuja assistent, tase 4 õppekavade vilistlastega.

Hindamiskomisjon tänab kooli meeskonda ladusa külastuse korraldamise eest ning nii praktikaettevõtete esindajaid kui ka kooli esindajaid meeldivas ja asjalikus õhkkonnas toimunud vestluste eest. Vestlustel osalenud tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid kohtumiseks ette valmistunud.

Peale virtuaalseid vestlusi ja hindamiskülastust leppisid komisjoni liikmed kokku aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Hindamiskomisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

EKKa esitas esmase aruande koolile 08.04.2022. Aruande lõpliku variandi koostamisel arvestati kooli kommentaare. Hindamiskomisjon esitas lõpparuande EKKale tähtaegselt 29.04.2022.

2. Üldosa

Kooli kontaktandmed:

koolijuhi nimi: Arnold Pastak

kooli aadress: Müüri 4, Olustvere, Põhja - Sakala vald, Viljandi mk

telefon: 4374 290

e-post: kool@olustvere.edu.ee

koduleht: www.olustvere.edu.ee

Hindamise korralduse kontaktisik koolis (nimi, amet, telefon, e-post): Marika Šadeiko, projekti- ja arendusjuht, tel. 505 9304, marika.shadeiko@olustvere.edu.ee

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool asub Viljandi maakonnas Põhja-Sakala vallas. Kool alustas tegevust 1914. aastal Kõo mõisas. Põllumajandusliku kallakuga koolist on tänaseks saanud Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi HTM-i) haldusalas olev kutseõppeasutus. Koolis on välja kujunenud kolm spetsialiseerumise valdkonda: põllumajandus, teenindus ja toiduainete töötlemine. Kooli põhitegevuseks on tasemeõppe ning täienduskoolituse kursuste pakkumine. Õppevormidena kasutatakse nii statsionaarset kui ka mittestatsionaarset õppevormi.

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli missiooniks on pakkuda kaasaegset ja kvaliteetset kutsealast koolitust ning erialast oskusteavet koolis õpetatavates valdkondades.

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli visioon: 2021. aastaks toimib Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool maineka kutseõppeasutuse-kompetentsikeskusena. Tegutsetakse avatud ja loovas õpikeskkonnas koostöös sotsiaalsete partneritega, lähtudes jätkusuutliku majandamise põhimõtetest.

Sõnastatud missioonist ja visioonist tuleneb kooli põhieesmärk: Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool toimib maineka ja jätkusuutliku kutseõppeasutuse-kompetentsikeskusena, mis pakub erinevatele sihtgruppidele koolitust ning erialast oskusteavet koolis õpetatavates valdkondades ning osutab teenuseid avatud ja loovas keskkonnas koostöös sotsiaalsete partneritega.

Väärtused:

- **Avatus:** koostöövalmidus, valmisolek suhtlemiseks, atraktiivsus, paindlikkus
- **Areng:** valmisolek elukestvaks õppeks, jätkusuutlikkus, innovatiivsus
- **Aktiivsus:** ettevõtlikkus, motiveeritus, aktiivne osavõtt kooli arengus
- **Ausus:** vastutustundlikkus, kohusetundlikkus, eetilisus

Tabel 1. Õppijate arv õppekavarühmiti 2015/2016 – 2021/2022 õa Haridussilm.ee andmetel

Õppekavarühm	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Käsitöö	97	72	101	90	96	136	91
Majandusarvestus ja maksundus	80	69	56	42	42	40	51
Sekretäri- ja kontoritöö	21	16	13	24	12	14	9
Toiduainete töötlemine	105	120	140	123	166	176	139
Põllundus ja loomakasvatus	393	424	414	405	401	356	339
Majutamine ja toitlustamine	84	82	101	63	56	47	53
Reisimine, turism ja vaba aja veetmine	49	36	29	29	66	40	37
KOKKU	829	819	854	776	839	782	715

Tabel 2. Ülevaade 2016 – 2021 rakendatud ning rakendatavatest õppekavadest EHIS andmetel

Õppekava nimetus	Kvalifikatsioonitase	Kood EHIS-s	Maht EKAP-s	Õppevorm	Rakendamise aasta
Tekstiilkäsitöö	Tase 4, kutseõppe esmaõpe	85678	120	Mittestatsionaarne	2009 - 2018
Tekstiilkäsitöö	Tase 4, kutseõppe esmaõpe	129397	120	Mittestatsionaarne Õppekava: Link Rakenduskava (kehtib alates 2021.a. vastuvõtust) Link	Alates 2018
Tekstiilkäsitöö valmistaja (Masinkuduja osakutse)	Tase 3	141599	50	Mittestatsionaarne Õppekava Link Rakenduskava Link	Alates 2018
Tekstiilkäsitöö valmistaja, osakutse kangakuduja	Tase 3	141784	60	Mittestatsionaarne	2018 - 2020
Tekstiilkäsitöö valmistaja (osakutse käsitöö valmistaja kangakudumise alal)	Tase 3	141646	60	Mittestatsionaarne Õppekava Link Rakenduskava Link	Alates 2017
Tekstiilkäsitöö (rahvarõiva valmistaja)	Tase 5, jätkuõpe	210701	60	Mittestatsionaarne Õppekava: Link Rakenduskava: Link	Alates 2019
Tekstiilkäsitöö (kangakuduja)	Tase 5, jätkuõpe	141784	60	Mittestatsionaarne Õppekava: Link Rakenduskava: Link	Alates 2019
Klaasipuhuja assistent	Tase 4, kutseõppe esmaõpe	128137	120	Mittestatsionaarne Õppekava Link Rakenduskava Link	Alates 2017 – (uuendatud 2021)
Keraamikaesemete valmistaja (osakutse - saviesemete valmistaja)	Tase 3	142197		mittestatsionaarne	Alates 2015 (uuendatud 2019)

Keraamika	Tase 4, kutseõppe esmaõpe	115777	120	Mittestatsionaarne Õppekava Link Rakenduskava (2022 lõpetavale grupile) Link Alates 2022 vastuvõtust on uus rakenduskava	2014 – (uuendatud 2019 ja 2021)
-----------	---------------------------	--------	-----	--	---------------------------------

Käsitöölalast haridust on Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis antud alates 2008. aastast. Õppijate esmane praktiline väljaõpe toimub kooli käsitöökodades, mis on moodustatud Olustvere mõisa kodade baasil. Töötavad klaasi-, keraamika ja tekstiilikoda, kus õppetöö käigus valmistatakse tooteid ning pakutakse erinevaid töötubasid erinevatele sihtgruppidele (nt üldhariduskoolide õppijad, mõisa külalastajad jne).

Õppekavarühmas õpivad ainult kutseõppes õppivad täiskasvanud õppijad ning õppevormina on kasutuses ainult mittestatsionaarne õppevorm. Töökohapõhist õpet hinnataval perioodil läbi viidud ei ole.

Tabel 3. Õppijate arv õppekavati õppeaastatel 2015/2016 – 2020/2021 Haridussilm.ee andmetel (andmed on koos akadeemilisel puhkusel olijatega)

Õppekava	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Tekstiilkäsitöö, tase 4, esmaõpe, EHS 85678, 120 EKAP	37	40	53	-	-	-	-
Tekstiilkäsitöö, tase 4, esmaõpe, EHS 129397, 120 EKAP	-	-	-	49	49	66	42
Tekstiilkäsitöö valmistaja (Masinkuduja osakutse), tase 3, EHS 141599, 50 EKAP	12	-	8	1	5	4	12
Tekstiilkäsitöö valmistaja, osakutse kangakuduja, tase 3, EHS 141784, 60 EKAP		13	1	12	3	3	
Tekstiilkäsitöö valmistaja (osakutse käsitöö valmistaja kangakudumise alal), tase 3, EHS 141646, 60 EKAP	12					11	2
Tekstiilkäsitöö (rahvarõiva valmistaja), tase 5, jätkuõpe, EHS 210701, 60 EKAP			10	5	14	15	2
Tekstiilkäsitöö (kangakuduja), tase 5, jätkuõpe EHS 141784, 60 EKAP							12

Rahvuslik puutööndus, tase 4, EHS 85676, esmaõpe, 120 EKAP	4	-	-	-	-	-	-
Klaasipuhuja assistent, tase 4, esmaõpe, EHS 128137, 120 EKAP	8	1	9	8	10	10	14 (koos jaanuaris 2022 alustajatega)
Keraamikaesemete valmistaja (osakutse - saviesemete valmistaja), tase 3, EHS 142197, 40 EKAP	10	1	1	-	-	-	-
Keraamika, tase 4, EHS 115777, 120 EKAP	14	14	16				
Keraamika, tase 4, EHS 129337, 120 EKAP				15	15	27	15
Kokku	97	69	98	90	96	136	99

Õppijate üldarv on püsitud stabiilsena ning ületanud ette nähtud koolituskohtade arvu. 2021. aasta talvel toimus õppijate arvus siiski langus, sest õppijate nimekirjast kustutati kõik need õppijad, kes olid aastatel 2016 – 2020 läinud akadeemilisele puhkusele ning ei olnud selle lõppedes uuesti õppima asunud. Huvi õppimise vastu on suur ning igal aastal on olnud sõltumata õppetasemest ning õppekavast vastuvõtu konkurss. nt. tekstiilkäsitöö õppekavadel 1,2 – 1,5 õppijat kohale, keraamikas 3 – 4 õppijat kohale ning kool on püüdnud anda õppimisvõimaluse võimalikult paljudele soovijatele.

Tabel 4. Täienduskoolituskursused ning nendel osalejate arv 2016.–2021. aastal. Kooli statistika põhjal

Aasta/ kursuse nimi	Koolituse rahastaja	Kursuse alustanute arv	Kursuse lõpetanute arv
2021			
Tootefotograafia ja algtaseme fototöötlaste algkursus, 27 tundi	ESF	9	9
Veebipoe loomine käsitöö ettevõtjatele, 27 tundi	ESF	6	6
Graafikalaudade kasutamise koolitus, 26 tundi	ESF	6	6
Digitaalsete vahendite ja veebikeskkonna kasutamine käeliste tegevuste juhendamisel, 34 tundi	ESF	8	8
2020			
Käsikudumismasina abiplaadil kudumise tehnikad ja kudumisvõtted, 98 tundi	ESF	10	8
Klaasist käsitöötoodete disainimine, valmistamine ja nende turundamine sotsiaalmeedias, 112 tundi	ESF	9	9
Meeskonnatöö: mitmest osast koosneva klaasskulptuuri valmistamine puhumistehnikas, 70 tundi	ESF	8	8
Skulpturaalse vormi valmistamine potikedral ja keraamika puupõletus, 112 tundi	ESF	8	8
2019			
Klaasimaalitehnika kasutamine esemete ja tasapinnalise pildi maalimisel, 40 tundi	ESF	8	8
Klaasipuhumistehnikas tarbeesemete disainimine ja valmistamine, 70 tundi	ESF	8	8
Masinkudumise tehnoloogilised võtted, 94 tundi	ESF	10	10
Klaasskulptuuride ühendamine klaasipuhumisega, 78 tundi	ESF	9	9
Erinevad pinna dekoreerimise meetodid raku keraamikas, 92 tundi	ESF	7	7
2018			
Sissejuhatus kangakudumisse	Tasuline	6	6
Silmkoeliste pitsõrmikute kudumine, 44 tundi	ESF	14	14
Klaasimaalitehnika ja vitraaži algõpetus, 40 tundi	ESF	8	8
Sulatustehnikates mosaiik-klaasist unikaalsete toodete valmistamine, 54 tundi	ESF	11	11
Helimestikand ja selle tikandi kasutamine nahast koti kaunistamisel, 42 tundi	ESF	13	13
Käsitöötoote disainimine taaskasutusmaterjalidest, 160 tundi	ESF	12	11
Masinkudumise algõppe kursus, 92 tundi	ESF	10	10
Värviliste savimasside kasutamine keraamiliste disainiesemete loomisel, 75 tundi	ESF	10	10
Erinevat tüüpi pastelde valmistamine, 30 tundi	ESF	12	12
Arhailine tikand ning selle kasutusvõimalused kaasaegsete tekstiiltoodete kaunistamisel, 24 tundi	ESF	12	12
Kipsvormide valmistamine termosnõude tootmiseks, 120 tundi	ESF	7	7
Klaasisulatustehnika Pâte de Verre ehk klaasipasta tehnika ühendamine klaasipuhumisega, 74 tundi	ESF	8	8
Kipsimudelite treimine ja vormide valmistamine klaasnõude väikeseeria tootmiseks, 99 tundi	ESF	9	9
Rakupõletuse tehnoloogia, 62 tundi	ESF	13	13
3D saviprinteri rakendamine keraamiliste ja klaastoodete valmistamisel, 100 tundi	ESF	12	12

Suure nõu treimine potikedral ja dekoorielementide kasutamine, 60 tundi	ESF	8	8
Glasuuriarenduse tehnoloogia, 150 tundi	ESF	12	12
Silmkoelise pitsi ja traditsioonilise Haapsalu räti kudumine, 50 tundi	ESF	14	12
Käsitöövaldkonna tootefoto, 45 tundi	ESF	12	11
Sulatus ja koolutusvormid klaasist seeriatoodete valmistamiseks, 40 tundi	ESF	10	10
Kangatrüki algkursus, 30 tundi	ESF	12	12
Nahast kotid ja taskud ning nende valmistamismeetodid, 30 tundi	ESF	12	12
Leekpõletitehnikas klaasehted ja tootefotograafia, 48 tundi	ESF	10	10
Mitme osalise kipsvormi valmistamine lauanõude tootmiseks, 120 tundi	ESF	7	7
2017			
Joonistamise täiendkoolitus, 24 tundi	Tasuline	10	10
Silmkoelise pitsi ja traditsioonilise haapsalu salli kudumise koolitus, 60 tundi	ESF	12	12
Kipsist valuvormi valmistamine kipsitreimasinal, 72 tundi	ESF	5	5
Masintikkimise algõppe kursus, 58 tundi	ESF	10	10
Veebilehe kujundamise koolitus käsitööettevõtjatele, 60 tundi	ESF	10	10
Mitme osalise kipsvormi valmistamine, 112 tundi	ESF	7	7
Fotograafia algõppe kursus käsitöö valdkonna väikeettevõtjatele, 40 tundi	ESF	12	12
Vahavalu tehnika klaasiobjektide valmistamiseks, 36 tundi	ESF	12	12
Masintikkimise algõppekursus, 56 tundi	ESF	11	11
Veebipoe loomine käsitööettevõtjatele, 48 tundi	ESF	10	10
Paelte ja vööde valmistamise kursus, 48 tundi	ESF	12	12
Rahvapärased ehted klaasi kuum- ja külmtöötuse tehnikates, 74 tundi	ESF	15	15
Õmblusmasinaga tikkimine, 24 tundi	ESF	7	7
2016			
Masinkudumise algõppekursus, 48 tundi	ESF	13	13
Kangakudumises toote kujundamine ja müügiks ettevalmistamine, 160 tundi	ESF	11	11
Haapsalu salli valmistamine, 16 tundi	ESF	9	9

3. Käsitöö õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. õppekavade moodulite rakenduskaardes on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Analüüs

Koolis toimub õpe seitsmes õppekavarühmas (edaspidi ÕKR), millest Käsitöö ÕKR õppijate arv moodustas 2021/22 õppeaastal 12,7%. ÕKR koolitusvajaduse aluseks on ühelt poolt 2019. aastal valminud OSKA raport etenduskunste, muusika, raamatukogunduse, museoloogia, käsitöö ja spordi valdkondades ning teiselt poolt on aluseks ettevõtete tööjõuvajadus vabariigis, mis selgub tihedast koostööst valdkonna ettevõtjatega. Lisaks eelnevale lähtutakse õppekavarühma arendamisel ÕKR 2020. aastal valminud OSKA kriisiraportile.

Vastavalt eneseanalüüsi aruandele annavad nõunike kogu liikmed kaks korda aastast nõunike kogus ülevaate sektori vajadustest. Kuigi kool toob välja, et käsitöö valdkond on tihedalt seotud põllumajanduse, turismi ja toiduainete töötlemisega ning eraldi käsitöö valdkonna esindajat nõunike kogus ei ole, siis vestlustest nõunike kogu liikmetega selgus, et käsitöö valdkonna teemasid pole eraldi arutatud. Hindamiskomisjon soovib nõunike kogusse kaasata käsitöö õppekavarühma esindaja, kes aitaks koolil sisuliselt planeerida vastuvõttu tasemeõppesse, anda sisendit täiendkoolituste osas ning soovitusi õppesisu kaasajastamiseks. Samas rõhutasid nõunike kogu liikmed ning ka kooli direktor hindamiskomisjoniga vesteldes, et käsitöö erialad ei ole hobiharidus, vaid tegemist on konkreetsete eesti käsitööd esindavate erialadega, millest võib saada inimese põhisissetuleku allikas. Maapiirkondades on iga erialane oskus ja lisisissetulek või iseendale tööandjaks olemine lisandväärtuse loomine antud piirkonnas.

2021/22 õ/a toimub ÕKR-s õpe järgmistel erialadel: tekstiilkäsitöö, tase 3 (masinkuduja osakutse); tekstiilkäsitöö, tase 4 esmaõpe; tekstiilkäsitöö, tase 5 jätkuõppe õppekavad (rahvarõiva valmistaja ja kangakuduja); keraamika, tase 4 esmaõpe; klaasipuhuja assistent, tase 4 esmaõpe. Õppijad tõid vestlustelt välja, et kooli pakutud erialad on kõrgelt hinnatud ja praktiliste oskuste ning teadmiste tase on kõrge. Vestlusel osalenud 5 taseme tekstiilkäsitöö õppijad on eelnevalt läbinud 3 ja 4 taseme õppekavad ning väärtustavad ja seostavad töömaailmaga iga eriala, mis on koolist saanud. Klaasipuhuja assistendi eriala on Eestis unikaalne ja väärt veel suuremat esiletõstmist koolis, Eestis ning rahvusvahelisel haridusmaastikul kui seda hetkel tehtud on. Klaasipuhuja vilistlane, kes on lõpetanud ka Eesti Kunstiakadeemia töi välja, et eriala inimeste seas on Olustvere klaasipuhuja õppekava väga tunnustatud ning pigem näeb suurt õppijate huvi tõusu erialal, sest klaas kui materjal on maailmas tõusva populaarsusega. Hindamiskomisjon näeb, et Klaasipuhuja assistendi eriala on

õppekavarühmas unikaalne ning soovib koolil arendada ja kommunikeerida klaasi eriala kui kompetentsikeskust, kus toimuks rahvusvaheline koostöö (õpilased, koolid, ettevõtted), kohalike ettevõtete/kunstnikega koostöö, koolituskeskus.

Õppekavade arendamise eest vastutab õppekavarühma koordinaator. Kooli eneseanalüüsis on öeldud, et õppekavade koostamisel osalevad erialaõpetajad, õppetöös osalevad ettevõtjad ja ettevõtete praktikajuhendajad. Esialgse tööversiooni koostab koostöös õpetajatega õppekavarühma koordinaator kasutades õppijate tagasisidet ning praktika juhendajatelt õppijate praktika käigus saadud infot. Hindamiskomisjon tunnustab kooli tagasiside põhjal õppekavadesse sisse viidud arendustegevuste eest. Näiteks suurendati õppijate soovil 2021. aastal tekstiilkäsitöö, tase 4 õppekavas lapitehnika mooduli mahtu (varem 2 EKAP, nüüd 4 EKAP) ja klaasipuhuja assistent tase 4 õppekavas suurendati mooduli „Toodete ja teenuste turundamine“ mahtu 2 EKAP võrra. Vestlustest õpilaste, õpetajatega ja ettevõtjatega selgus, et tagasiside kogumine ei ole vestlustes osalejatele piisvalt arusaadav ja süsteemne. Samuti ei koguta praktikaetevõtelt süsteemselt tagasisidet õppekavade arendusvõimaluste kohta. Ettevõtete esindajad töid vestluses hindamiskomisjoniga välja, et kool võiks julgelt kaasata neid ÕKR arendustegevusse ning teha koostööd. Samas tõi ÕKR koordinaator vestlusel välja, et praktikajuhendajaid kokku saada on keeruline (2018 organiseeris kool praktikajuhendajate ümarlaua, kus osales 26 praktikajuhendajat) ja seetõttu mõtleb kool uusi, leidlikke lahendusi ettevõtjate kaasamiseks. Hindamiskomisjon soovib siduda ettevõtjate ümarlaud mõne suurema käsitöö ettevõtjate võrgustiku üritusega või välismaa meistri koolitusega, mis motiveeriks tööandjaid uudes koostöövormis osalema.

Kool on eneseanalüüsi aruandes välja toonud, et väikeetevõtjad on andnud sisendit 5. taseme õppekavade loomiseks ja rakendamiseks. Ettevõtjad, õpilased ja vilistlased kinnitasid ja nõustusid vestlusel hindamiskomisjoniga, et 5. taseme õppekavade arendus – nt tekstiilkäsitöö (tikkimine) ja keraamika tase 5 ning rahvusliku puutöö eriala taaskäivitamine – on oluline. Samuti arvasid nõunike kogu liikmed ja vilistlased, et kool võiks mõelda suuremalt rahvusvahelistumise peale. Näiteks soovitasid nõunike kogu liikmed ja vilistlased kutsuda kooli välismaiseid meistreid läbi viima täienduskoolitusi või töötubasid. Hindamiskomisjon toetab mõtet arendada edasi 5. taseme õppekavasid ning lisaks tunnustab hindamiskomisjon kooli püüdluste eest leida võimalusi rahvusliku puutöö eriala taasavamiseks. Samasugusel arvamusel olid ka vestlustes vilistlased, kui ka praktika ettevõtted, kes toetasid mõtet hakata pakkuma uuesti puutöö erialal õppimise võimalust. Lisaks toodi praktika ettevõtete vestlusel välja, et enne rahvusliku puutöö eriala taasavamist võiks kool eriala ekspertidega koostöös analüüsida traditsiooniliste ning elektritööriistade kasutamise otstarbekust, et eriala läbinud saaksid ellu viia mitmekesisemaid tellimustöid ja sooritada neid aega kokkuhoidvamalt.

Kooli eneseanalüüsis on öeldud, et erialaõpetajad, õpetajad-praktikud ja ettevõtete praktikajuhendajad osalevad õppekavade koostamisel koostöös õppekavarühma koordinaatoriga. Hindamiskomisjon vestles erialaõpetajatega ning ettevõtete praktikajuhendajatega koostööst õppekavade ja rakenduskavade koostamisest ning siinkohal toob hindamiskomisjon välja, et kool ei ole piisavalt kaasanud ei õpetajad ega ka ettevõtete esindajad. Õpetajad töid välja, et nemad loevad koordinaatori poolt saadetud õppekava läbi, aga enamasti sisendit ei anna ja arutlesid, kas see kuulub nende töökohustuse hulka. Hindamiskomisjon mõistab, et õppekavarühma tööd koordineerib alates 2021. aasta jaanuarist uus juht ning süsteemi loomine võtab aega. Hindamiskomisjon toetab kooli eneseanalüüsi aruandes kavandatud parendustegevust kaasata õpetajaid ja panustada süsteemsemalt rakenduskavade arendamisesse.

Vaatamata sellele, et õpetajad ei ole otseselt rakenduskavade koostamisesse kaasatud, siis teevad õpetajad koostööd nii moodulite lõikes, kui ka erialade üleselt. Tekstiilkäsitöö erialalt toodi õpetajate poolt näide põlle õblemisest, kus erialatunnis tehakse kavand, tikkimise õpetajaga tikitakse põllele ja kolmandas aines õmmeldakse põll kokku. Tekstiilkäsitöö ja fotograafiaõpetaja Sandra Urvak tutvustas oma tööülesannete näitel moodulite vahelise lõimingu võimalusi. Pärandtehnoloogiatega moodulis koopiana valminud õmblustöö pildistamine fotograafiatunnis ja tulemuse kasutamine portfoolio moodulis.

Õppekavarühmas õpivad täiskasvanud õppijad ning õppevormina on kasutuses ainult mittestatsionaarne õppevorm. Töökohapõhist õpet hinnataval perioodil läbi viidud ei ole. Vilistlased tõid vestlusel välja, et ettevõtjana nad pigem pelgavad olla partner koolile töökohapõhise õppe läbiviimisel. Arutelus selgus, et nende ettevõttes ei ole võimalik korraga mitmele õppijale töökohapõhist õpet võimaldada, küll aga ühe õppija koolitamine enda kõrval eesmärgiga tulevikus saada hea koostööpartner või allhanke tegija, on motiveeriv. Lisaks tõid vilistlased välja, et töökohapõhise õppe võib teha keeruliseks väikeettevõtjate materiaaltehnilise baasi võimekus, st kõiki kooli poolt antud ülesandeid ei saa täita. Hindamiskomisjoni vestlustest õpilastega selgus, et paljud õpilased töötavad ning selleks, et töötaval õppijal oleks lihtsam ühitada tööd ja kutseõpet, soovivad hindamiskomisjon käsitleda ÕKR õppekavade arendustegevusena kaaluda koolil paindlikemate õppevormide arendamist, näiteks töökohapõhise õppevormi rakendamist.

Valikainete arendamise ja õppekavasse lisamise eesmärk on eelkõige toetada õppijate arengut. Valikaineid koostatakse arvestades õppijate, õpetajate ja ettevõtte praktikajuhendajate tagasisidet. Samas ei osanud õpilased vestlustes välja tuua, kes, millal, mis alustel ja kuidas valikõpingud valib. Õppijad tõid vestlusel välja, et valikainete valimisel on kohati tunne, et valikut ei toimu, näiteks peab valima valikaine "Portfoolio", sest muidu ei saa sooritada lõpueksamit. Seetõttu soovivad hindamiskomisjon panna suuremat rõhku, et igal õpilasel oleks informatsioon valikõpingutest ja nende valimise võimalustest.

Õpilastel on võimalus valida valikmooduleid ka teistest kooli õppekavadest või teiste õppeasutuste õppekavadest. ÕKR koordinaator selgitas vestlusel hindamiskomisjoniga, et seda võimalust õpilased kasutanud ei ole ja üks põhjusi võib olla täiskasvanud õppija puhul teise kooli ja lisaaja leidmine tsükliõppe ja pere kõrvalt. Vesteldes hindamiskülastuse ajal erinevate osapooltega rõhutas/mainis hindamiskomisjon, et kool võiks kaaluda osade moodulite või õppeainete õpetamist koolide üleselt, et lahendada nii õpetajate ressursi puudust kui ka õpilaste ajalise ressursi piiratust. Samuti soovivad hindamiskomisjon koolil kaaluda võimalust täienduskoolituse kursuseid pakkuda õpilastele ka valikainetena, et mitmekesistada valikainete teemasid.

ÕKRis kasutatakse sisendina ja analüüsitakse ainult kooli enda kogutud õpilaste ja õpetajate rahuloluandmeid. HTMi kogutud õppijate ning õpetajate rahuolu andmeid kool ei analüüsi. ÕKR koordinaator tõi vestlusel välja, et HTM rahuloluküsitlused on liialt mahukad ja keerulised ning õppijad ei soovi nendes osaleda. Kooli kogutud andmetes on ÕKR õppijate rahuolu kooli üks kõrgemaid, nt rahuloluküsitluses esitatud väide „Soovitan Olustvere kooli oma tuttavatele“ hinnang oli 2020/2021 4,8 (5-palli süsteemis). Samuti on kooli rahuloluküsitluses õpilased kõrgelt hinnanud praktiliste oskuste taset, mida tõid eriliselt välja vestlustel nii vilistlased kui ka õppijad. Seoses 2021 kogutud tagasisidega, kus õppijad ja vilistlased tunnetasid suurt kirjalike tööde mahtu, on arendustegevusena koolil plaanis 2022/23. õppeaastal üle vaadata ja korrigeerida tekstiilkäsitöö tase 4 rakenduskava. Ka vestlusel hindamiskomisjoniga tõid õpilased välja, et kodutööde maht on suur ja sellist infot omavad õpilased juba enne kooli astumist. Hindamiskomisjon toetab kooli edasisi arendustegevusi kirjalike tööde mahu vähendamise osas ning soovivad lisaks arvesse võtta õpilaste rahuloluküsitlustes tehtud ettepanekuid, nt pakkuda senisest enam võimalust ettevõtetega tutvuda ning suurendada kontaktõpet.

Õppeprotsessis arvestatakse käsitöö õppijate eripäradega ja soovidega. ÕKR koordinaator ja õpetajad tõid vestluses hindamiskomisjoniga välja, et nad on valmis õpilasi vastu võtma ja võimaldama neil teha praktilisi töid õppebaasides koolitundidest vabal ajal. Samuti kinnitasid seda õpilased, et neil on võimalik väljaspool koolitunde teha õppetöökodades oma praktilisi töid ning hindamiskomisjon veendus selles ka koolikülastuse ajal. Seetõttu on ümber korraldatud ka erinevaid õppebaaside ruume, nt kangakudujatel on üks komplekt kangastelgi pandud nn topiste ruumi, kus on võimalik iseseisvat praktilisi töid sooritada samal ajal kui erialaklassis on tunnid.

Koolil on võimekus pakkuda väga erinevaid käsitöö täienduskoolitusi (vaadeldavas perioodis 53 koolitust). Samuti andsid vestluses osalenud ettevõtjad mitmeid ideid uute erialade/õppekavade või

täienduskoolitusteks nagu näiteks nahakäsitöö ja rahvuslikud nahktooted (pastlad, kotid, rihmad, jne), samuti käsitöö ja kasukate tegemine. Hindamiskomisjon näeb nõudlust täienduskoolituste järele ja nende populaarsust erinevate sihtrühmade, sh vilistlaste ja käsitöö ettevõtjate hulgas. Vestluses ettevõtete esindajatega ja vilistlastega toodi välja, et osadele koolitustele tuleb väga kiiresti registreeruda, sest koolituskohad täituvad koheselt. Hindamiskomisjon soovib koolil kasutada samasugust lähenemist nagu sisseastumiskatsete puhul: lühikese motivatsioonikirja kirjutamist täienduskoolitusele soovijatele, nii et ei toimuks valik "kes kiirem, see saab" alusel, aga pigem kvaliteedi ja vajaduse alusel.

Järeldused

Tugevused

- Kool rakendab kvaliteetset kutseõpet käsitöö õppekavarühmas ja valmistab ette suurepärase praktiliste oskustega käsitöö valdkonna spetsialiste, mille tulemusena on koolil kõrge maine.
- Kool arvestab õppeprotsessis õppijate vajadustega ja soovidega, mille tulemusena on õppijad motiveeritud õppima ja omandama käsitöö valdkonna eriala.
- Kool rakendab edukalt Eestis unikaalset klaasipuhuja assistent, tase 4 õppekava, mis eristab kooli teistest kutseõppeasutusest ning annab konkurentsieelise.
- Kool pakub sisukaid ja atraktiivseid täienduskoolitusi, mis näitab koolituste ja koolitajate kõrget professionaalset taset ning annab hindamiskomisjoni hinnangul väga hea võimaluse osalejatele kasvada professionaalina.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Õpetajate vähene kaasatus õppekava ja rakenduskavade arendustöösse. Hindamiskomisjon soovib kaasata õpetajad õppekavade ja rakenduskavade aruteludesse ja koostamise protsessi ning selgemini välja töötada rakenduskavade arendamise süsteem.
- Õpilaste vähene arusaam valikainete valimise põhimõtetest ja võimalustest. Hindamiskomisjon soovib selgemini kommunikeerida õpilastele valikainete valimise protsessi, sh valikainete valimise võimalusi teistest koolidest.
- Ebapiisav koolipoolne ettevõtete kaasamine õppekavade ja täienduskoolituste arendamisse. Hindamiskomisjon soovib leida koolil uudeid viise ettevõtete koostöö arendamiseks ja hoidmiseks näiteks mõne suurema käsitöö ettevõtjate võrgustiku üritusega või välismaa meistri koolitusega, mis motiveeriks tööandjaid uudes koostöövormis osalema.

Arenguvõimalused

- Hindamiskomisjon soovib käsitöö õppekavarühma arenguvõimalusena kaasata nõunike kogusse käsitöö õppekavarühma esindaja, kes aitaks kaasa kooli käsitöö valdkonna arendamisele ja käsitöö kui olulise rahvusliku eriala populariseerimisele.
- Hindamiskomisjon soovib senisest enam mitmekesistada ja arendada erinevaid valikaineid koolide üleselt. See aitab lahendada nii õpetajate ressursi puudust, kui ka õpilaste ajalist ressursi piiratust.
- Hindamiskomisjon näeb suurt potentsiaali käsitöö õppekavarühma suuremal ja teadlikumal rahvusvahelistumisel. See toob endaga kaasa rahvusvahelise õpetajaskonna sidumise käsitöö õppekavarühma erinevate projektidega, suurema tuntuse ning seeläbi kõrgema õppe kvaliteedi.
- Hindamiskomisjon toetab kooli käsitöö õppekavarühma arenguvõimalusena uute 5. taseme õppekavade väljatöötamist, näiteks tekstiilkäsitöö (tikkimine) ja keraamika, tase 5 ning

rahvusliku puutöö eriala taaskäivitamist, mis toetab oluliste käsitöö erialade arengut ning mitmekesisust õppevõimalusi.

- Hindamiskomisjon näeb, et Klaasipuhuja assistendi eriala on õppekavarühmas unikaalne ning soovib koolil arendada ja kommunikeerida klaasi eriala kui kompetentsikeskust, kus toimiks rahvusvaheline koostöö (õpilased, koolid, ettevõtted), kohalike ettevõtetega/kunstnikega koostöö, koolituskeskus. Tulemus peaks olema õpilastele mitmekesised erialased võimalused ja kontaktid tulevikuks.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. **Õppijate erialavalik on toetatud;**
2. **Õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;**
3. **Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;**
4. **Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;**
5. **Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.**

Analüüs

Kool tegeleb aktiivselt potentsiaalsete õppijate ja teiste huvigruppide teavitamisega õppimisvõimalustest. Näitena töid õpetajad ja ÕKR koordinaator osalemise Maamesil ja Mardilaadal ning töötubade läbiviimise üldhariduskoolides ja avatud talude päeval. Tekstiilkäsitöö majas ja klaasi ning keraamikakojas on koolil oma väikesed kauplused koos õpilastööde näitusega ning huvilistele korraldatakse ekskursioone ja inspireeritakse neid õppima tulema. Kool kasutab turundamiseks aktiivselt kooli kodulehte, Facebooki ja Instagrami. Samuti on oluline ja tähelepanuväärne hindamiskomisjoni arvates turundustegevus õpetajate ja vilistlaste näitustegevuste kaudu. Kooli käsitöö ÕKR vilistlased töid vestluses positiivsena välja kooli poolt e-posti teel saadetud otsepostitusi uute täienduskoolituste toimumiste kohta, mis on toonud mitmeid vilistlasi tagasi end erinevatele koolitustele täiendama ning mitmed vilistlased on ise läbi viinud nii täienduskoolitusi kui ka töötubasid, nt käsitöö osas on üks vilistlane läbi viidud mitmeid koolitusi (rahvariided, tikkimine).

Õppijate arvu ja käsitöö ÕKR maine tõstmisega tegeleb kool teadlikult. Käsitöö ÕKR kõrget mainet kinnitasid nii kooli õpilased, vilistlased kui ka praktikaettevõtted. Vältimaks täiskasvanuõppes suurt koolist väljalangemist ning akadeemilise puhkuse võtmist, on kooli õppeosakonna juhi ja õppesekretäri sõnul muudetud vastuvõtutingimusi (katsed, vestlus), et õppima asuksid ainult kõrge motivatsiooniga õpilased. Nõunike kogu liikmed arvasid vestluses hindamiskomisjoniga, et üks koolist väljalangemise põhjuseid on olnud varasemalt asjaolu, et käsitöö valdkonna õppimine on olnud hobipõhine, mitte nõ elukutse põhine. Õppima tulijad ei ole mõistnud, et käsitöö eriala annab võimaluse kas lisategevuseks, lisisissetuleku loomiseks või ettevõtluseks. Samuti avaldasid nõunike kogu liikmed arvamust, et kool võiks tulevikus kaaluda ka õppemaksu kohustuse seadmist neile õpilastele, kes läbivad vaid 2-3 moodulit, mitte kogu õppekava tervikuna.

Hindamiskomisjon tunnustab kooli püüdlusi leida viise ja võimalusi, kuidas õppekavarühma erialadele vastuvõtul õppida tulevast õppijat paremini tundma (mh õppija erialale sobivust, motivatsiooni, teadlikkust valitud erialast), et teda edaspidises õppetöös tõhusamalt toetada ja vähendada väljalangevust.

Samuti soovib hindamiskomisjon vestlustest õpilastega välja tuua asjaolu, et õpilasi motiveerib õppimine läbi praktiliste tegevuste ja kontaktõpe, sest otsene kontakt õpetajaga ja teiste õpilastega

ning õpetaja otsene juhendamine on õpilastele oluliseks motivaatoriks koolis õppimisel. Õpilaste arvamust kinnitab ka tabelis 5 esitatud andmed, kus nt 8 õpilasest, kes õppisid 2019-2021 Klaasipuhuja assistent, tase 4 õppekaval enamuse õppeajast distantsõppel, lõpetas 1 õpilane.

Tabel 5. Hinnatava õppekavarühma õppekavadel alustanud ning lõpetanud õppijate arv 2016 – 2021. aastal kooli andmetel

Õppekava	Aasta	Alustanud	Lõpetanud	Märkused
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, EHS 129397, 120 EKAP	2016 - 2018	18	11	Lõpetas 61,1%
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, EHS 129397, 120 EKAP	2017 - 2019	19	10	Lõpetas 52,8%
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, EHS 129397, 120 EKAP	2018 - 2020	16	8	Lõpetas 50%
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, EHS 129397, 120 EKAP	2019 - 2021	15	12	Lõpetas 80%
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 129397, 120 EKAP	2020 - ...	11		Lõpetavad 2022, hetkel õpib 11
Tekstiilkäsitöö, tase 4, kutseõppe esmaõpe, 129397, 120 EKAP	2021 - ...	14		Lõpetavad 2023, hetkel õpib 13
Tekstiilkäsitöö valmistaja (Masinkuduja osakutse), tase 3, EHS 141599, 50 EKAP	2016 - 2018	13	6	Lõpetas 46,1%
Tekstiilkäsitöö valmistaja (Masinkuduja osakutse), tase 3, EHS 141599, 50 EKAP	2020 - 2021	11	8	Lõpetas 72,7%
Tekstiilkäsitöö valmistaja, osakutse kangakuduja, tase 5, EHS 141784, 60 EKAP	2015 - 2016	12	11	Lõpetas 91,6%
Tekstiilkäsitöö valmistaja, osakutse kangakuduja, tase 5, EHS 141784, 60 EKAP	2016 - 2017	11	11 + 1 eelmise aasta akad.	Lõpetas 100%
Tekstiilkäsitöö valmistaja, osakutse kangakuduja, tase 3, EHS 154237, 60 EKAP	2018 - 2019	12	9	Lõpetas 75%
Tekstiilkäsitöö valmistaja, osakutse kangakuduja, tase 5, EHS 141784, 60 EKAP	2019 - 2021	10	8	Eriolukorrast tulenevalt nom. aja pikendamise- lõpetasid 2021 Lõpetas 80%
Tekstiilkäsitöö valmistaja (osakutse käsitöö valmistaja kangakudumise alal), tase 3, EHS 141646, 60 EKAP	2020 - 2021	11	7	Lõpetas 63,6%
Tekstiilkäsitöö (rahvarõiva valmistaja), tase 5, EHS 141784, 60 EKAP	2017 - 2018	10	6	Lõpetas 60%
Tekstiilkäsitöö (rahvarõiva valmistaja), tase 5, EHS 210701, 60 EKAP	2020 - 2021	9	6	Lõpetas 66,98%
Tekstiilkäsitöö (kangakuduja), tase 5, EHS 141784, 60 EKAP	2021 - ...	11		Lõpetavad 2022, hetkel õpib 11
Klaasipuhuja assistent, tase 4, EHS 128137, 120 EKAP	2014 - 2016	8	7	Lõpetas 87%
Klaasipuhuja assistent, tase 4, EHS 128137, 120 EKAP	2017 - 2019	8	5	Lõpetajatest 1 esimese vastuvõtt akadeemilisel olnud Lõpetas 62,5 % + 1 õppija eelmisest lennust
Klaasipuhuja assistent, tase 4, EHS 128137, 120 EKAP	2019 - 2021	8	1	Lõpetas 12,5%
Klaasipuhuja assistent, tase 4, EHS 128137, 120 EKAP	2022 - ...	8		Alustavad 2022 jaanuaris, hetkel õpib 8

Keraamikaesemete valmistaja (osakutse - saviesemete valmistaja), tase 3, EHS 142197, 40 EKAP	2016 - ...	10	9	Lõpetas 90%
Keraamika, tase 4, EHS 129337, 120 EKAP	2016 - 2018	15	13	Lõpetas 86,6%
Keraamika, tase 4, EHS 129337, 120 EKAP	2018 - 2020	13	12	Lõpetas 92%
Keraamika, tase 4, EHS 129337, 120 EKAP	2020 - ...	14	-	Lõpetavad 2022, hetkel õpib 14

Esmaseks õppija toetajaks ja kontaktisikuks on õpilaste sõnul koolis ÕKR koordinaator, kes jagab informatsiooni ning suhtleb õpilastega. Õpilased tõid vestluses välja, et neid toetavad väga suurel määral ka erialaõpetajad, kui neil on vaja rääkida oma probleemidest või saada erialast nõuannet. Lisaks lihtsustab õpilaste toetamist kooli õppegruppide suurus, kuna väikestes õppegruppides on võimalik individuaalselt lahendada õppija probleeme ning õpilasel tekib usalduslik side oma eriala õpetajatega. Koolis on 2022. aastast tööl õpilasnõustaja. Vesteldes kooli tugisüsteemi spetsialistidega oldi ühel meelel, et koolis on loodud väga tugev tugisüsteem põhikoolist õppima asunud õppijatele, kuid tööd oleks vaja rohkem teha täiskasvanud õppijale suunatud tugisüsteemi väljatöötamisega. Hindamiskomisjon nõustub, et täiskasvanu õppija vajab samuti süsteemset tugisüsteemi. Hindamiskomisjon soovib läbi viia süsteemset tugisüsteemi mõjuanalüüsi täiskasvanud õppijate seas, et mõista, kas praegusel tugisüsteemil on seosed õppijate väljalangemisel, õpimotivatsioonil jne. Sellest lähtuvalt saab teadlikult tugisüsteemi edasi arendada.

Hindamiskomisjon tutvus hindamise käigus käsitöö õppekavarühma õppetöökodadega, mis asuvad Olustvere mõisa endistes hoonetes ning tunnustab kooli unikaalse ja autentse õpikeskkonna loomise eest käsitöö erialade õpilastele. Loodud on spetsiaalsed klassiruumid digitaalse tehnikaga, mis on kasutamiseks kõigile õpilastele, nt on olemas eraldi fotoruum, kus õpilased saavad koos juhendajaga üles pildistada oma tooteid. Õppetöökodades olev masinapark on kaasaegne ja toetab õppetegevust väga kõrgel tasemel: olemas on nii tehniliselt keerukamad elektroonilised kui ka traditsioonilised käsitöö seadmed. ÕKR arvestatakse õpetajate ja õpilaste soovidega, mis puudutavad õppekavade arendustegevusi ja uute seadmete ostmist. Seda kinnitavad nii õpilased kui õpetajad, nende sõnul saavad nad teha omapoolseid ettepanekuid uute õppevahendite soetamiseks ning seejärel kooli direktor ja ÕKR koordinaator teevad endast võimaliku. Näiteks ÕKRis läbiviidavaks õppeks on soetatud arvutipõhised kangasteljed. Õppetöökodade varustusega ja materjalide valikuga olid rahul nii õpilased kui vilistlased, kes tõid välja, et nt klaasipuhumise õppetöökoda on kvaliteetselt sisutatud ning tagab väga head praktilise õppe võimalused. Klaasitöökoda ja tekstiilikäsitöö praktilise õppe ruumide osas soovib hindamiskomisjon tunnustada kooli püüdlusi järgida keskkonnahoiu ja säästva arengu põhimõtteid, nt klaasitöökogas kogutakse kokku kogu klaas, mis on purunenud või tööde käigus üle jäänud, et see uuesti üles sulatada, ning tekstiiljäädikdest luuakse uusi tooteid. Savide säästlik kasutamine ja taaskasutus on sisse kirjutatud keraamikaõppe rakenduskavasse.

Kool teeb koostööd ning jagab oma õppetöökodasid ka teiste koolide õpilastega. Näiteks klaasikojas käivad Erasmuse tudengid ja üliõpilased Eesti Kunstiakadeemiast. Samas tõi klaasipuhuja assistendi eriala vilistlane välja asjaolu, et kuna koolil on ainult üks klaasipuhumise ahi, siis vahel tekkis ahju kasutamise pärast järjekord. Koostööd tehakse kohaliku üldhariduskooliga, kus kool võimaldab kasutada oma õppebaaside ruume tööõpetuse tundide läbiviimiseks. Samuti toimuvad täienduskoolitused, mida viiakse läbi kooli õppetöökodades. Samas soovib hindamiskomisjon teha käsitöö õppekavarühmal teadlikult ja suuremahulisemat koostööd mh tootearenduses erinevate ettevõtete ning ülikoolidega, et olla erinevatele huvigruppidele atraktiivseks kompetentsikeskuseks.

Õppekorralduslik info jõuab õppijateni kooli kodulehe, õppeinfosüsteemi (TAHVEL), e-posti kaudu. Vestlustest õpilastega tõid õpilased välja, et infosüsteem võiks olla ühtsem, parem ja kiirem. Näiteks muudatustest teatamine ning õppematerjalide jagamine peaks toimuma ühe süsteemi kaudu. Õppesessioonidel, iga uue teema alguses saavad õppijad iseseisva töö ülesanded, mis on kättesaadavad õppeinfosüsteemis TAHVEL, Moodle keskkonnas või saadetakse e-kirjaga. Ülesannet saades lepatakse kokku töö esitamise tähtaeg ja esitamise keskkond - Moodle, e-post, GoogleDrive või

võetakse kodutöö järgmisele õppesessioonile kaasa. Vestlustest õpilastega avaldasid õpilased arvamust, et mitmete erinevate keskkondade üheaegne kasutamine tekitab neis segadust, kuna õpilased ei saa aru, kuhu õpetaja oma materjalid üles paneb ning kuhu peavad õpilased oma tööd esitama. Samas tunnustasid õpilased õpetajaid, kes on loonud distantsõppe toetamiseks videooenguid ja salvestusi, mis on aidanud õpilastel selgeks saada tehnikaid ka praktilistel erialadel. Hindamiskomisjon mõistab, et kiirelt muutuv keskkonnas on keeruline õigeaegselt õpilasteni infot muudatustest viia, kuid kui on kokku lepitud üks peamine infovahetuskanal, siis see võib aidata õppijale info kiiremini kättesaadavaks teha. Hindamiskomisjon soovib kokku leppida iga õppekavarühmaga ning erialaõpetajatega täpsed reeglid ning kasutada ühtseid süsteeme ja platvorme läbivalt kogu õpingute jooksul.

Õppetöö mahust vähemalt 51% on õppijate iseseisev töö ning õppijad avaldasid vestlustes hindamiskomisjoniga soovi ühendada erinevaid iseseisvaid töid moodulite ülesteks. Samuti avaldasid osad õpilastest ja vilistlastest arvamust, et iseseisva töö asemel võiks kool pakkuda rohkem kohapealset kontaktõpet ja praktilist õpet koolis. Keeruliseks peeti iseseisvat tööd ja praktikat või iseseisvalt praktilise töö sooritamist kodus. Näiteks distantsõppe ajal oli õpilastel keeruline sooritada suurem osa iseseisvaid töid ja osaliselt praktikat kodus, kuna juhendamine oli ebapiisav. Õpingute katkestamise peamine põhjus ja õppijate suurim komistuskivi on ettevõtte praktika ettevõtluskeskkonnas. Eriti täiskasvanud õppijad ei suuda suuremahulist praktikat siduda oma igapäevase elu korraldusega. Hindamiskomisjon soovib rohkem tähelepanu pöörata iga õpilase personaalsele lähenemisele ning leida koostöös just talle sobiv õpitee.

Õppijate praktiline väljaõpe toimub kooli käsitöökodades ja ettevõtetes. Õppekavarühma õppekavadel sooritatakse 50% ettevõttes ning 50% kooli praktikabaasides. Õppebaasides toimub õppijate tööohutusala juhendamine ning õppebaasid on varustatud vajaliku tööohutust tagavate vahenditega. Õpilased ja vilistlased kinnitasid vestluste käigus, et neil on/oli võimalus soovi korral teha ka kogu praktika ettevõttes, sh välismaal. Eestis on praktika kohtade leidmisega raskusi, õpilased ja vilistlased ütlesid, et on eelistanud osa praktikast sooritada kooli praktikabaasides, kuna praktikaetevõtteid ei ole piisavalt. Paljud neist on mikroetevõtjad, kes on spetsialiseerunud kitsalt oma valdkonna ühele tegevussuunale ning ei oma piisavalt kõiki vajaminevaid seadmeid ja vahendeid, mida eeldavad praktika juhendis olevad ülesanded, samuti ei saa õppijad nn ühemehe ettevõtetes sageli väga head juhendamist.

Praktikakorraldust, sh praktikadokumentatsiooni täitmist, koordineerib õppekavarühma koordinaator. Õppijad leiavad üldjuhul praktikakohad ise ning seda kinnitasid ka vestlusel osalenud kooli vilistlased. Praktika võimalust pakkuvate ettevõtjate silmis on tõusnud kangakudujate tase ja tööde kvaliteet. Samuti tõid ettevõtjad välja kooli väga hea maine ja hea õpilaste ettevalmistuse. Praktikaetevõtetega vesteldes selgus, et ettevõtjad ei mõista, millised on õpilaste praktikaeesmärgid ning praktikakava. Näiteks hindamiskomisjoni küsimusele õpilase praktikaeesmärkide kohta ütlesid ettevõtjad, et nemad ei tea praktika eesmärgi või õpiväljundeid, mida õpilane peab saavutama. Kui õpilane tuleb kohale ja siis nad arutavad, mida õpilasele meeldiks teha või mida praktikaetevõtte saab talle pakkuda. Sama kinnitasid vestlustes ka vilistlased, kes ei mäletanud, et neil oleks olnud mingisugune konkreetne praktikakava või eesmärgid, vaid nad tegid seda, mida ettevõtte pakkus. Üks tekstiilikäsitöö vilistlane müüs kaupluses lõngu kogu oma praktikaperioodi vältel.

Praktikaetevõtetega suheldes avaldasid ettevõtted arvamust, et nad tunnevad, et ei ole piisavalt kaasatud kooli tegemistesse. Praktikajuhendajad tõid vestlusel välja, et oleksid huvitatud, et kool kutsub nad praktika kaitsmisele või kokkuvõtete tegemisele. Nad mõistavad olukorda, et alati ettevõtja ei jõua sinna, kuid soovivad võimalusel osaleda. Samuti tõid praktikaetevõtted välja, et peale õppija praktika sooritamist ei anna kool ettevõttele praktika kohta tagasisidet. Hindamiskomisjon toetab kooli plaani alates 2022. aastast hakata süsteemselt külastama praktikaetevõtteid, sest see aitab ennetada tekkivaid probleeme. Seni on külastus olnud pigem juhuslik ning mitte pikaajaliselt ja teadlikult ette planeeritud tegevus. Hindamiskomisjon soovib

käsitöö ÕKR suuremat tähelepanu pöörata selge praktikasüsteemi väljatöötamisele, praktikaettevõtete juhendajate koolitamisele ning praktika tagasisidesüsteemi väljatöötamisele.

Õpilased, vilistlased ja praktikaettevõtteid töid vestlustes välja õpilaste kõrged praktilised oskused. Õpetajad kasutavad oma töös õppemeetoditena praktiliste töövõtete läbitegemist, harjutamist ning kinnistamist. Lisaks tööproovidele valmivad õppeprotsessi käigus konkreetset toodet, nt. on kooli kaupluses müügil õpilaste valmistatud käsitöö tooted ja tarbeesemed. Samuti valmistab Tekstiilkäsitöö (spetsialiseerumisega rahvarõiva valmistaja), tase 5 õppija õppetöö käigus omale rahvarõivakomplekti.

Kõrget koolipoolset õpilaste ettevalmistust näitab ka kutseksamite sooritamise head tulemused.

Tabel 6. Kutseksamite tulemused 2015 – 2020, sooritajate % lõpetajate arvust kooli statistika põhjal

Kutseksami lõpetajatest	sooritajate %	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Käsitöö		100%	100%	100%	100%	100%	100%

Õpilased sooviksid õpingute jooksul rohkem külastada erinevaid ettevõtteid ning mõista paremini oma valdkonnas toimuvaid trendide ja arenguüldisi nii Eestis kui ka väljaspool Eestit. Vilistlastega vesteldes sai hindamiskomisjon kinnitust, et isegi kui mõni neist asus õppima, kuna talle meeldis käsitöö, siis pärast kooli lõpetamist on saanud tema omandatud erialast töö ja sissetuleku allikas. Samuti ilmnest vestlusest vilistlastega, et kuigi nad on oma valdkonna arvestatavad tegijad, siis ei ole neil piisavalt teadmisi ja oskusi, kuidas esitleda oma toodete unikaalsust potentsiaalsetele klientidele ning oma tooteid edukalt turundada ja müüa. Seega on hindamiskomisjoni arvates väga oluline kõigile õpilastele anda lisaks praktilistele erialastele teadmistele ja oskustele ettevõtlusalased teadmised ja oskused, et nad saaksid olla oma erialal edukad ettevõtjad.

Järeldused

Tugevused

- Kooli käsitöö õppekavaruühma õppeklassid ja õppetöökojad on varustatud kaasaegse tehnoloogiaga, sisustuse ja tarkvaraga, mis toetab õppe eesmärkide täitmist ning teoreetilise ja praktilise õppe läbiviimist.
- Käsitöö õppekavaruühma õppeklassid ja kogu kooli territoorium on õpilasi ning töötajaskonda inspireeriv, unikaalselt kujundatud ning oskuslikult renoveeritud, selle ajaloolised ruumid toetavad pärandtehnoloogiate ja loominguiliste erialade õpetamist.
- Praktikaettevõtete hinnangul on käsitöö õppekavaruühma õppekavade lõpetajad tööturule sisenemiseks hästi ette valmistatud. Õpilaste/vilistlaste oskuste kõrget taset näitavad ka kutseksamite suurepärase tulemused.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus

- Täiskasvanud õppijale ei ole väljatöötatud süsteemset tugisüsteemi. Täiskasvanud õppija tugisüsteemi väljatöötamine koostöös õpilaste ja õpetajatega. Koolis on loodud väga tugev tugisüsteem põhikoolist õppima asunud õppijatele, kuid tööd oleks vaja rohkem teha ka täiskasvanud õppijale suunatud tugisüsteemi väljatöötamisega.
- Ettevõtte praktika juhendajate kaasamine ei ole piisav. Hindamiskomisjon soovib luua ettevõtete praktikajuhendajate tagasisidesüsteemi, et toetada juhendajaid eesmärgipärase praktika juhendamisel.
- Õppekavaruühmas kasutatavate infosüsteemide paljusus raskendab õppijal info kättesaamist. Kokkulepitud infosüsteemi kasutamine kõigi osapoolte poolt. See on oluline õppijate jaoks.

(loengumaterjalid, teated, tööde esitlused, hindamised kõik ühes kohas), et luua ühtne õppekeskkond nii õppijatele kui ka õpetajatele.

Arenguvõimalused

- Hindamiskomisjon soovib töötada välja selge praktikasüsteem, koolitada praktikaettevõtete juhendajaid. Süsteemi loomine ja rakendamine aitab oluliselt kaasa õpilaste õpiväljundite saavutamisele ja õppe kvaliteedi tõusule.
- Hindamiskomisjon soovib mitmekesistada käsitöö valdkonna õpet, näiteks korraldada ettevõtete külastusi, et nii kutseõpetajad kui õpilased oleks rohkem kursis valdkonnas toimuvaga ja oskaksid eesmärgipäraselt valida praktikakohti.
- Hindamiskomisjon soovib koolil arendada välja erialaainetega lõimitud ettevõtlusõpe, kus õpilased saavad läbida kogu ettevõtlusprotsessi ideekavandist tooteni, et toetada nende sujuvat üleminekut koolist töömaailma sh ettevõtlusesse.

3.3 Õpetajad¹

Hindamiskriteeriumid

1. **Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;**
2. **Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.**

Analüüs

Õpetajate meisterlikkus on tasemel, õppekavarühmas õpetavad oma valdkonna asjatundjad vaatamata sellele, et vaadeldavas perioodis on toimunud mitmeid muudatusi. 2019. aastal lahkus töölt keraamika erialaõpetaja, kelle asemele palgati 3 ettevõtjat-praktikut ja tekstiili suunal toimus sama muudatus aastal 2021. ÕKR koordinaatori sõnul ei mõjutanud õpetajate vahetus õppetöö kvaliteeti, pigem on see paremaks muutunud. Õpilaste rahuloluküsitlustest ilmneb, et üldiselt ollakse oma õpetajatega väga rahul. Seda kinnitasid vestlustel nii õpilased kui vilistlased, kooli direktor ja õppeosakonna töötajad.

Käsitöö õppekavarühmas töötab hetkel 8 töölepinguga õpetajat, sh 2 täistööajaga ning klaasi- ja keraamikatöökoja juhataja, keraamikatöökoja meister ja klaasitöökoja meister. Positiivse asjaoluna saab märkida, et õppekavarühmas on õpetajatena kaasatud ka 12 ettevõtjat-praktikut, kes moodustavad veidi rohkem kui poole õpetajaskonnast selles õppekavarühmas. Hindamiskomisjonile esitatud tabelist „ülevaade käsitöö valdkonna õpetajatest“ nähtub, et 11 õpetajal on kõrgem erialane haridus, 3 õpetajat õpivad edasi kõrgkoolis, 4 õpetajal on tekstiilikäsitöö meistri 6 või 7 tase, 2 õpetajal tekstiilkäsitöö sell 4 tase, kolm õpetajat omavad kutset rahvakunsti ja käsitöömeister tekstiili alal. Samas on vaid 2 õpetajal kutseõpetaja kutse tase 6 või 7. ÕKR koordinaatoril on TÜ andragoogika magistrakraad. Hindamiskomisjon soovib koolil pöörata edaspidi tähelepanu õpetajate pedagoogilisele arendamisele, et lisaks väga kõrgetele erialastele teadmistele omaksid õpetajad pedagoogilist ettevalmistust ja teadmisi täiskasvanud inimese õpetamisest ja õppimisest ning valdaksid erinevaid pedagoogilisi meetodeid.

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

ÕKR koordinaator ise alustas sellel ametikohal 2021. aastal. Õpetajad, õpilased ja kolleegid hindavad tema kogemust ning suurt tööpanust, kuid vestlustel avaldati mitmel korral arvamust, et koordinaator on kohustustega liiga üle koormatud. Hindamiskomisjon soovib koolil järgida töötajate puhul tasakaalustatud töökoormust ning toetada töötajate füüsilist ja vaimset tervist mõistliku töökorraldusega.

Õpetajate ja ettevõtjate-praktikute puhul on enamus eas, kus töötajad omavad põhjalikku erialast kogemust, ettevõtluskogemust ning on loominguiliselt aktiivsed. Näiteks keraamika ja klaasikoja juhataja Eili Soon osaleb aktiivselt näitustegevuses, tegeleb klaasikoja tellimustööde teostamisega, on käinud stažeerimas Erasmus+ programmi raames ja jagab ning kasutab saadud kogemusi oma õpetajatöös. Vestluses ÕKR koordinaatoriga ja ÕKR õpilaste õppeprotsessi eest vastutajatega toodi välja, et algajat õpetajat ja ettevõtjat-praktikut nõustavad ÕKR koordinaator ja õppeosakonna juhataja, korralduslikes küsimustes aitab õppeosakonna sekretär ja IT tugi. Hindamiskomisjon soovib koolil teadlikult tegeleda ettevõtjatest praktikute kaasamisel õppetöösse koolipoolse mentorlusega ning luua nendele võimalused pedagoogilisteks koolitusteks, et tagada ühtne ja kõrge õppekvaliteet.

Õpetajate töökoormus ja tundide maht lähtub õppekavadest ning kinnitatakse iga õppeaasta eel toimival töökoosolekul koostöös eriala koordinaatori, õppeosakonna töötajatega. Samas planeeritakse ka õpetajate stažeerimine, õpetajate koolitused, töötasud, vajalike õppematerjalide ja õppekirjanduse hankimine. Kooli poolt esitatud dokumentidest nähtub, et õpetajate kvalifikatsioon on nõuetekohane, kuid ÕKR koordinaatori sõnul võiksid õpetajad enam taotleda erialakutset ja kutseõpetaja kvalifikatsiooni. Põhiline vahend õpetajate motiveerimiseks on palgatõus, kuid lisaks sellele tuleb käsitleda ÕKR õpetajate motiveerimisel rõhku panna ka isiklikule karjäärimudeli. Hindamiskomisjon tunnustab, et kool on leidnud võimaluse 30% ulatuses maksta õpetajatele lisatasu õpilaste iseseisvate tööde juhendamise eest. Õpetajad tõid vestluses välja, et näiteks klaasistuudios on suur hulk tellimustöid, käivad erinevad ekskursioonid ja külastajad. Selline olukord on õpetajale töömahu mõttes vahel keeruline. Samuti keraamikas tegeleb tellimustega töökoja meister, keraamatöökogas oleks vaja lisa tööjõudu ja sellega kool ka parajasti tegeleb.

Igal sügisel toimub õpetajate arenguestlus kooli direktoriga, kus lepatakse kokku eesmärgid eelseisva õppeaasta tegemisteks. Õpetajad ja kooli direktor selgitasid vestlusel, et iga õpetaja paneb kirja oma eesmärgid, soovid ja ettepanekud, sh koolituste ning stažeerimise osas ning siis arutatakse koos eesmärkide ja võimaluste üle ning tehakse kokkulepped. Samas rõhutasid õpetajad ja direktor, et õpetajad ei pea ootama arenguestlust direktoriga. Kuna kool on väike ja suhtlus käib pidevalt, ei pea ootama aasta aega. Hindamiskomisjon soovib koolil välja töötada atraktiivne motivatsioonisüsteem, et meelitada kooli tööle uusi oma ala meistreid ja õpetajaid ning tagada jätkusuutlik ja motiveeritud õpetajaskond. Samuti võiks kool hindamiskomisjoni ühe ettepanekuna kaaluda koolide ülest õpetajate koostööd osade õppeainete koos õppimiseks, et hajutada õpetajate töökoormust.

Õpetajatega vestlemise tulemusel on hindamiskomisjon veendunud, et koolis töötavad õpetajad on mitmekülgsed ja kõrgelt hinnatud oma eriala entusiastid. Näiteks kui õpetajal on töökojas seadmetega tehnilised probleemid, siis on õpetaja see, kes ise väiksema vea puhul antud seadme parandab ja vajadusel vajalikud varuosad vahetab, kuna iga eriala ja seadme spetsiifika on eriline ning keeruline on leida ühte tehnikut kõigile koolis olevatele seadmetele. Õpetajate stažeerimine on väga soovitud ja õpetajad kasutavad neid võimalusi. Õppekavarühma õpetajad on osalenud viimastel aastatel õpirändes Erasmus+ projekti raames, nt 2021 aastal kaks tekstiilikäsitöö õpetajat. Klaasi- ja keraamikakoja juhataja Eili Soon on stažeerinud mitmel korral Erasmus+ projekti raames Göteborgis, samuti fotograafia õpetaja Sandra Urvak. Hindamiskomisjon näeb arenguvõimalusena süsteemset õpetajate stažeerimist ja õpirännete arvu suurendamist, sh nii erialastel messidel, koolitustel osalemist kui ka süsteemset koostööd teiste õppeasutustega. Samuti soovib hindamiskomisjon õpetajate aktiivset osalemist kutsekoolide võrgustikes, erialade võrgustikes nii Eestis kui ka rahvusvahelisel tasandil.

Õpetajad väljendasid rahulolu nii õpilastega ja nende motivatsiooniga õppida kui ka rahulolu õppekeskkonnaga. Kõikidest vestlustest koorus välja, et probleemide ilmnedes pöörduvad õpilased sageli erialaõpetajate poole. Kuna õpperühmad on väikesed, siis valitseb enamjaolt usalduslik suhe õpetaja ja õpilase vahel. Paljudel käsitöö õppekavarühmas õppivatel õppijatel on erialane kogemus olemas ning seetõttu antakse õppijatele rohkem võimalusi jagada oma kogemusi ja teadmisi. Näiteks praktiliste oskuste poolest tugevam õppija juhendab vähem oskavat õppijat. Nii õpetajad kui ka õpilased tõid välja õppeprotsessi puhul paindlikkuse, nt õpilased kes on akadeemilisel puhkusel, võivad puhkuse ajal omas tempos osaleda õppetöös. Õpilased hindasid kõrgelt õpetajate poolt loodud õppematerjale ning õpetajate professionaalsust.

Kord aastas, õppeaine lõpus, küsitakse õpilaste tagasisidet ja ettepanekuid. Samas ütlesid vestlusel mitmed õpetajad, et nad küsivad tihti mooduli läbimisel õpilastelt tagasisidet ühiste arutelude vormis ning ollakse avatud erinevatele ettepanekutele. Näiteks klaasipuhuja assistendi õppekavas muudeti õpilaste tagasiside põhjal materjaliõpetuse mahtu. Samuti arvestatakse ka õpetajate erinevate ettepanekutega, nt kangakudumise klassi sisustuse osas või nt lapitehnika valikaine puhul toetas kool õpetajat vahendite soetamisel.

Koostöö ettevõtetega sõltub õpetajate initsiatiivist. Tootearenduse moodulis kutsutakse ettevõtjaid rääkima oma kogemustest. Kuna enamusel õpetajatel ja ettevõtja -praktikutele on oma ettevõtte, siis ka see seob õppeprotsessi töömaailmaga. Samas arutlesid õpetajad vestluses hindamiskomisjoniga, kas nende töö on näiteks olla kursis ja külastada mõnda praktikaettevõtet. Hindamiskomisjon hindab kõrgelt õpetajate omavahelist koostööd ainete ja moodulite lõimimisel, kuid veel paremaid tulemusi annab õpetajatega koostöös ja juhitud õppekavade ja rakenduskavade arendamine.

Järeldused

Tugevused

- Käsitöö õppekavarühmas õpetavad kogunud ja erialaselt pädevad õpetajad ning töötajate vahel on hea atmosfäär.
- Kooli juhtkond toetab õpetajate initsiatiivi ning isiklikku ja erialast arengut, mis omakorda toetab õpetajate meisterlikkust ning õppe kõrget kvaliteeti.
- Õppetöösse on kaasatud koosseisuväliseid ettevõtja-praktikuid, kes mitmekesistavad õpilaste ajakohaste teadmiste õpetamist.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus

- Õpetajate pedagoogilise pädevuse osakaal õpetajaskonnast on väike. Kooli õpetajate kutseõpetaja kutsetunnistuse osakaalu suurendamiseks soovib hindamiskomisjon töötada välja õpetaja isiklik karjäärimudel, mis suunab õpetajaid oma karjääriredelil omandama pedagoogilist haridust või taotlema kutseõpetaja kutsetunnistust.

Arendus

- Hindamiskomisjon soovib süsteemselt kaasata ettevõtja-praktikuid, neid koolitada ning pakkuda õppetööväliseid tegevusi näiteks näituste korraldamine, loominguiline tegevus. See toob endaga kaasa parema meeskonnatöö ning loob lisandväärtust.
- Hindamiskomisjon soovib koolil teadlikult tegeleda ettevõtjatest praktikute kaasamisel õppetöösse koolipoolse mentorlusega ning luua nendele võimalused pedagoogilisteks koolitusteks, et tagada ühtne ja kõrge õppekvaliteet.

- Hindamiskomisjon soovib teadlikult ja sihipäraselt tegeleda õpetajate moodulite vahelise koostöö toetamisega, et õpilased tunnetaksid paremini õppe terviklikkust ja seoseid erinevate moodulite vahel.
- Hindamiskomisjon soovib kasutada nutikalt jagatud õpetajaskonda näiteks rakendada koostöös teiste kutsekoolidega ja ülikoolidega koolide üleseid loenguid. See aitab lahendada nii õpetajate ressursi puudust, kui ka õpilaste ajalist ressursi piiratust.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused käsitöö õppekavarühma osas

Peamised järeldused

Tugevused

- Kooli käsitöö õppekavarühma õppeklassid ja kogu kooli territoorium on õpilasi ning töötajaskonda inspireeriv, unikaalselt kujundatud ning oskuslikult renoveeritud, selle ajaloolised ruumid toetavad pärandtehnoloogiate ja loominguliste erialade õpetamist.
- Käsitöö õppekavarühmas arvestatakse õppeprotsessis õppijate vajadustega ja soovidega, mille tulemusena on õppijad motiveeritud õppima ja omandama käsitöö valdkonna eriala.
- Kool rakendab edukalt Eestis unikaalset klaasipuhuja assistent tase 4 õppekava, mis eristab kooli teistest kutseõppeasutusest ning annab konkurentsieelise.
- Kool pakub käsitöö valdkonna sisukaid ja atraktiivseid täienduskoolitusi, mis näitab koolituste ja koolitajate kõrget professionaalsest taset ning annab väga hea võimaluse õpilastele kasvada professionaalina.
- Kooli juhtkond toetab õpetajate initsiatiivi ning isiklikku ja erialast arengut, mis toetab õpetajate meisterlikkust ning õppe kõrget kvaliteeti.
- Õppetöösse on kaasatud koosseisuväliseid erialaspetsialiste, kes mitmekesistavad õpilaste ajakohaste teadmiste õpetamist.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Õpetajate vähene kaasatus õppekava ja rakenduskavade arendustöösse. Hindamiskomisjon soovib kaasata õpetajad õppekavade ja rakenduskavade aruteludesse ja koostamise protsessi ning selgemini välja töötada rakenduskavade arendamise süsteem.
- Hindamiskomisjoni hinnangul on õpetajate pedagoogilise pädevuse osakaal õppekavarühmade õpetajaskonnast väike. Õppekavarühmade õpetajate kutseõpetaja kutsetunnistuse osakaalu suurendamiseks soovib hindamiskomisjon töötada välja õpetaja isiklik karjäärimudel, mis suunab õpetajaid oma karjääriredelil omandama pedagoogilist haridust või taotlema kutseõpetaja kutsetunnistust.
- Õpilaste vähene arusaam valikainete valimise põhimõtetest ja võimalustest. Hindamiskomisjon soovib selgemini kommunikeerida õpilastele valikainete valmise protsessi, sh valikainete valimise võimalusi teistest koolidest.
- Komisjoni hinnangul on koolipoolne ettevõtete kaasamine õppekavade ja täienduskoolituste arendamisesse ebapiisav. Hindamiskomisjon soovib leida koolil uudseid viise ettevõtete

koostöö arendamiseks ja hoidmiseks, näiteks mõne suurema käsitöö ettevõtjate võrgustiku üritusega või välismaa meistri koolitusega, mis motiveeriks tööandjaid uudes koostöövormis osalema.

- Täiskasvanud õppijale ei ole väljatöötatud süsteemset tugisüsteemi, mistõttu soovitab hindamiskomisjon täiskasvanud õppijale tugisüsteemi väljatöötamise koostöös õpilaste ja õpetajatega. Koolis on loodud väga tugev tugisüsteem põhikoolist õppima asunud õppijatele, kuid tööd oleks vaja rohkem teha ka täiskasvanud õppijale suunatud tugisüsteemi väljatöötamisega.
- Õppekavarühmas kasutatavate infosüsteemide paljusus raskendab õppijal info kättesaamist. Hindamiskomisjon soovitab koolil luua ühtne infosüsteem õppijate jaoks (loengumaterjalid, teated, tööde esitlused, hindamised kõik ühes kohas), et sellega toetada ühtset infovahetust.

Ettepanekud kooli juhtkonnale

- Hindamiskomisjon soovitab käsitöö õppekavarühma arenguvõimalusena nõunike kogusse kaasata käsitöö õppekavarühma esindaja, kes aitaks kaasa kooli käsitöö valdkonna arendamisele ja käsitöö kui olulise rahvusliku eriala populariseerimisele.
- Hindamiskomisjon soovitab senisest enam mitmekesistada ja arendada erinevaid valikaineid koolide üleselt. See aitab lahendada nii õpetajate ressursi puudust, kui ka õpilaste ajalist ressursi piiratust.
- Hindamiskomisjon näeb suurt potentsiaali kooli suuremal ja teadlikumal rahvusvahelistumisel. See tooks endaga kaasa rahvusvahelise õpetajaskonna sidumise kooli erinevate projektidega, suurema tuntuse ning seeläbi kõrgema õppe kvaliteedi.
- Hindamiskomisjon soovitab töötada välja selge praktikasüsteem, koolitada praktikaetevõtete juhendajaid. Süsteemi loomine ja rakendamine aitab oluliselt kaasa õpilaste õpiväljundite saavutamisele ja õppe kvaliteedi tõusule.
- Hindamiskomisjon soovitab koolil arendada välja erialaainetega lõimitud ettevõtlusõpe, kus õpilased saavad läbida kogu ettevõtlusprotsessi ideekavandist tooteni, et toetada nende sujuvat üleminekut koolist töömaailma sh ettevõtlusesse.
- Hindamiskomisjon näeb, et klaasipuhuja assistendi eriala on õppekavarühmas unikaalne ning soovitab koolil arendada ja kommunikeerida klaasi eriala kui kompetentsikeskust, kus toimuks rahvusvaheline koostöö (õpilased, koolid, ettevõtted), kohalike ettevõtetega/kunstnikega koostöö, koolituskeskus. Tulemus looks õpilastele mitmekesised erialased võimalused ja kontaktid tulevikuks.

Ettepanek Kutsekojale, käsitöö valdkonna kutsestandardite koostajatele

- Hindamiskomisjon soovitab analüüsida koos eriala ekspertidega rahvusliku puutöö kutsestandardi töövahendite (traditsioonilised käsitööriistad, elektritööriistad, puidutöötluspingid) kasutamise osakaale. Seda eesmärgil, et eriala läbinud saaksid ellu viia mitmekesisemaid tellimusteid ja sooritada neid aega kokkuhoidvamalt.

Ettepanek Haridus- ja Teadusministeeriumile

- Hindamiskomisjon teeb ettepaneku teadvustada ja teadlikult toetada ning kujundada käsitöö erialade mainet kui võimalust omandada rahvusliku käsitöö eriala ja võimalust ettevõtluseks ning mitte siduda käsitöö erialasid hobiharidusega.